DE OOSTPOST.

LETTERKUNDIG, WETENSCHAPPELIJK EN COMMERCIEEL

NIEUWS- EN ADVERTENTIEBLAD.

PRIJS VAN INTEEKENING.

Voor den geheelen jaargang voor Soerabaya ƒ 15.—
Idem franco per post. „ 17.—
Voor den eersten halven jaargang voor „ „ 7.50
Idem franco per post. „ 9.—
De OOSTPOST verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*.

DONDERDAG 8 OCTOBER.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het segel.
Advertentien met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

No. 81. VERANTWOORDELIJKE UITGEVERS E. FUHRI & CO, TE SOERABAYA. 1857.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT

Van den 5den *October* 1857, N°. 79.

Bij beschikking van Zijne Excellentie den Minister van Koloniën, van 28 Mei 1857, la. A, No. 9, is aan den Oost-Indischen ambtenaar met verlof in Nederland P. A. Mosselman, laatstelijk gewoon deurwaarder bij het hoog-geregtshof van Nederlandsch-Indie, verleend eene verlofsverlenging voor den tijd van *zes* maanden.

Bij beschikking van Zijne Excellentie den Minister van Koloniën, van 28 Mei 1857 la. A, No. 10, is aan den Oost-Indischen ambtenaar met verlof in Nederland A. A. T. Ledeboer, laatstelijk ingenieur der derde klasse bij den waterstaat en 's lands burgerlijke openbare werken in Nederlandsch-Indie, verleend eene verlofsverlenging voor den tijd van *zes* maanden.

Civiel Departement.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland. buiten bezwaar van 's lands schatkist, aan den notaris te Soerabaija Z. A. Eekhout.

BENOEMD:

Tot tijdelijk waarnemenden notaris te Soerabaija, de kandidaat notaris mr. Th. A. Klinkhamer.

Tot kommies-ontvanger der inkomende en uitgaande regten te Pasoeroewan, de onderkommies der eerste klasse, belast met het gezag der recherche-schoener te Batavia, H. van Rijgersma.

Tot kommies op het residentie bureau der Zuid- en Oosterafdeeling van Borneo, J. Coorengel, laatst kommies op het bureau van den assistent-resident van Sumanap, thans op wachtgeld.

Militair Departement.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, aan de kapiteins der infanterie P. C. H. van Vloten, J. C. W. Kern en G. Bruijnis.

Marine Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, de luitenant-ter-zee der eerste klasse bij het sedentaire zeewezen in Nederlandsch-Indie, onderhaven- en ekwipagemeester te Batavia, G. F. de Bruijn Kops.

BEKENDMAKING.

De resident van *Soerabaya* maakt bij deze aan belanghebbenden bekend, dat de ijzeren boei, in het ooster vaarwater op de hoogte van de dessa *Penambangan*, door het breken der ketting is weggedreven, en dat, in afwachting van derzelver wederplaatsing, ter plaatse eene tijdelijke baak zal worden opgerigt.

De Resident,
Bij verhindering
De Adsistent Resident,
J. J. MODDERMAN.

SOERABAYA,
5 *October* 1857.

Verpachting van 's lands middelen op Java en Madura voor 1858.

Krachtens art. 11 der ordonnancie van 27 Augustus jl. staatsblad no. 78) en art. 4 der ordonnancie van 29 Sept. 1857 (staatsblad no. 87) maakt de directeur der middelen en domeinen, bekend, dat de verpachtingen van 's lands middelen op Java en Madura voor 1858 sullen plaats hebben in de maand October aanstaande, als volgt.

1o. *Van de Opiumpacht in de gewesten:*

Bantam, Batavia, Buitenzorg en Krawang, te Batavia, op Woensdag den 21sten;
Samarang, Kadoe, Bagelen, Banjoemaas, Soeracarta en Djocjocarta, te Samarang, op Donderdag, den 22sten;
Madioen en Patjitan te Madioen, op Woensdag den 28sten;
Soerabaya en Kediri, te Soerabaya, op Zaturdag den 24sten;

2o. *Van de andere pachten in de gewesten:*

Bantam te Serang, op Zaturdag, den 17den;
Batavia te Batavia, op Woensdag, den 21sten;
Buitenzorg te Buitenzorg, op Zaturdag, den 24sten;
Krawang te Poerwocarta, op Donderdag, den 15den;
Samarang te Samarang, op Donderdag, den 22sten;
Kadoe te Magelang, op Maandag, den 26sten;
Bagelen te Poerworedjo, op Woensdag, den 23sten;
Banjoemaas te Banjoemaas, op Zaturdag, den 31sten;
Soeracarta te Soeracarta, op Dingsdag, den 27sten;
Djocjocarta te Djocjocarta, op Donderdag, den 29sten;
Madioen te Madioen, op Woensdag, den 28sten;
Patjitan te Patjitan, op Zaturdag, den 31sten;
Soerabaya te Soerabaya, op Zaturdag, den 21sten;
Kediri te Kediri, op Donderdag, den 29sten;

3o, *Van de Opium en andere pachten in de gewesten:*

Cheribon te Cheribon, op Zaturdag, den 17den;
Tagal te Tagal, op Maandg, den 19den;
Pekalongan te Pekalongan, op Dingsdag, den 20sten;
Japara te Patti, op Zaturdag, den 24sten;
Rembang te Rembang, op Woendag, den 28sten;
Pasoeroean te Pasoeroean, op Dingsdag, den 27sten;
Probolingo te Probolingo, op Donderdag, den 29sten;
Bezoeki te Bezoeki, op Zaturdag, den 31sten;
Banjoewangi te Banjoewangi, op Maandag, den 26sten;
Madura te Pamakassan, op Zaturdag, den 24sten;

OPROEPING VAN CREDITEUREN.

In de *Javasche Couranten* van 26 en 30 September 1857, no. 77 en 78 worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de Weeskamer te Soerabaya: van wijlen J. H. Reaal Polten, P. H. Anten, weduwe Barnasconie, geboren de Kniper, M. van Wenssen, L. P. Comblen, J. Das en J. Scholtz.

Door de commissarissen te Samarang: van wijlen den weledel gestr. heer Floris Kat, 1ste luitenant.

Door de Agenten der Soerabayasche Weskamer te Grisse: van wijlen den heer Frans Donij.

Door de Agenten der Soerabayasche Wees en Boedelkamer te Probolingo: van wijlen de chinezen Lim Tawangie en Tjia Siangie, en de chinnsche vrouw Kingwie.

Door de Executeuren te Batavia: van wijlen den heer J. van Es.

Door Mr. L. Udo de Haes, advocaat te Samarang: van wijlen D. D. le Jolle.

Door den Testamentairen Executeur te Samarang: van wijlen den gepensioneerde soldaat Charles Wormhout.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Vrijdag den 9den October.

Voor de woning van den heer Mr. P. T. Filz te Kepoetran.

ADVERTENTIEN.

HUWELIJK.

Getrouwd:

J. F. HACKMAN ASSCHENBERGH
MET
H. E. LEVERT.

SOERABAYA, 8 *October* 1857. (664)

VENDUTIE

Op Dingsdag den 13den October 1857.

Bij P. KERVEL & Co in de *Chineesche Kamp* alhier, ter opruiming, van een factuur SPEELGOED, SLAOLIE, KAARSEN, HOEDEN en wat verder te voorschijn zal worden gebragt.

Op bovenstaande vendutie zullen mede worden verkocht voor rekening van belanghebbenden:

9 LEDIGE LEGGERS.
28 „ „

allen min of meer beschadigd door zeeschade, aangebragt per *PHILIPS van MARNIX*, kapt. E. VAN DUYN. (655)

BRITSCH INDIE.

(*Vervolg en slot.*)

Maar hoe wordt nu deze talrijke bevolking door het onbeduidend aantal Engelsche beheerschers in bedwang gehouden? Het is natuurlijk dat dit niet anders kan geschieden, dan door eene ontzaggelijke legermagt. Al waren de weinige honderde burgerlijke beambten van de Oost-Indische Compagnie ook louter engelen en in zedelijkheid en verstand geheel het tegendeel van de verdorvene en geweld. dadige inlandsche regenten en andere magthebbenden, ook dan nog zoude uit bloote dankbaarheid of uit verstandig inzigt in de hun door de vreemdelingen aangebragte weldaden, noch de hooghartige, van zijne heerschappij beroofde Mohammedaan, noch de Hindoe, die in zijne godsdienstige denkbeelden en kastenindeeling zoo menige grievende beleediging heeft moeten ondergaan, vrijwillig gehoorzamen. De Europeanen in Indie maken een zeer klein aantal uit en het leger bestaat hoofdzakelijk uit inboorlingen, die alle kunsten van de Europesche wijze van oorlogvoeren moeten leeren; alleen het bevel in het groot en klein is aan de leden van het veroverend volk gelaten, maar daarbij is de geheele organisatie van het leger zoo wonderlijk, dat men eerder gelooven zoude, dat zij op belemmering van spoed, overeenstemming en veerkracht, dan op de bevordering daarvan berekend is.

De in Indie aanwezige en in soldij der Compagnie staande troepen vervallen in twee wezenlijk van elkander verschillende bestanddeelen, kaninklijke troepen, die door de Britsche regering daar heen gezonden en aan de Compagnie ter beschikking gesteld zijn, en troepen van de Compagnie zelve, welke alleen voor de dienst in Indie geworven en alleen daar aangewend worden.

De koninklijke troepen bestaan in den regel uit 20 regementen infanterie en 4 reg. kavallerie, gezamenlijk omstreeks 30,000 man (bovendien nog 4 reg. voetvolk die te Ceylon liggen). Deze troepen maken de kern van het keizerlijke leger uit en zijn eene soort van garde, worden in de gewone dienst en op marschen zeer gespaard, maar tegenover den vijand als steun en tot beslissende gevechten gebezigd. Er bestaat veel naijver van de zijde der generaals van de Compagnie tegen de koninklijke met de troepen afgezonden aanvoerders, omdat deze met hen in rang gelijk staande, in het bevel voorgaan en daarbij, volgens hunne meening, op onregtmatige wijze begunstigd worden.

De legermagt der Compagnie vervalt in drie afgescheidene legers (establishments), als van Bengalen, Madras en Bombay. Elk leger heeft in den zetel van elk presidentschap een eigen oorlogs-ministerie en een eigen opperbevelhebber, zoo echter dat de in Bengalen bevel voerende aan de spits van het geheele leger staat. De vroeger zeer aanmerkelijk verschillende inrigting, betaling, enz. bij elk dezer drie legers, is allengs meer gelijk geworden, maar er is echter nog genoeg van dit verschil overgebleven, om vele bezwaren bij het zamentrekken van troepen, uit verschillende legers te veroorzaken. De troepen der Compagnie bestaan deels uit Europeanen, zooals al de officieren, maar de groote meerderheid uit inboorlingen. Bij de geregelde troepen kan de inboorling het nooit tot officier brengen, maar er bestaat slechts een hooger opklimmend onderofficiers-korps, welks bovenste rangen echter nog beneden den jongsten Europeschen vaandrig staan. Alleen bij de ongeregelde en hulptroepen (waarover hieronder) staan inboorlingen nog als officieren, daar dezen regementen slechts elk 2 à 3 Europesche officieren, toegevoegd zijn. Ten tweede bestaan uit Europeanen in elk der 3 presidentschppen, 3 infanterie-regementen, elk van 12 compagnien, dus dubbel zoo sterk als de gewone Engelsche regementen; deze behooren niet tot het koninklijke leger. De artillerie is ook voor de sterkste helft Europeesch en wel zoo dat de Europeanen en inboorlingen afzonderlijke batterijen vormen. De inboorlingen vormen, zoo als wij gezegd hebben, de overgroote meerderheid des legers, namelijk onder-officieren en soldaten bij de regelmatige troepen en bij een deel der artillerie, en officieren en manschap, bij de onregelmatige en hulptroepen. Zij heeten

VENDUTIE.

Op den 30sten *October aanstaande*, des voormiddags ten ½ 10 ure, zal voor het locaal der Weeskamer alhier, in veiling worden gebragt: een ERF, gelegen aan de Heeren-straat, schuins tegen over de Hervormde kerk, met het daarop staande HUIS, behoorende tot den boedel van wijlen de minderjarige C. G. W. BEIJERS, bij de verponding geregistreerd onder nº. 12; alsmede 2/8 aandeel in een HUIS en ERF, staande en gelegen in de *Kamp. Baroe* alhier, bij de verponding geregistreerd onder nº. 508, welk aandeel behoort tot den boedel van wijlen SECH ACHMAT BIN SALIM BILJOEN.

SOERABAYA, *De Secretaris der Weeskamer*,
3 *October* 1857. (654) W. F. PLOEGMAN.

VERTREK VAN STOOMSCHEPEN.

HET STOOMSCHIP AMBON.

Vertrekt omstreeks den 16den dezer naar MACASSER, de MOLUCCOS en TIMOR KOEPANG. Adres bij

SOERABAYA, W. CORES DE VRIES.
7 *October* 1857. (665)

PASSAGE NAAR BATAVIA VIA SAMARANG.

Per een der Stoomschepen van den ondergeteekende, omstreeks den 15den *dezer*.

SOERABAYA, W. CORES DE VRIES.
5 *October* 1857. (661)

VERTREK VAN SCHEPEN.

PASSAGE NAAR NEDERLAND.

Wordt aangeboden met het snelzeilend en voor den overvoer van Passagiers uitmuntend ingerigt Nederl. schip

ODILIA MARGARIETHA,
KAPT. HAZELHOLFF,

om tegen *ultimo October* te vertrekken.

Nadere informatiën zijn te bekomen bij den GEZAGVOERDER in het *Marine Hotel* en bij

De Agenten
(669) FRASER EATON & CO.

PASSAGE NAAR ROTTERDAM.

Wordt aangeboden met het snelzeilend en voor den overvoer van passagiers comfortable ingerigt Nederl. barkschip

OTTO,

gevoerd door KAPT. W. G. ROTGANS, zijnde het vertrek bepaald omstreeks ultimo dezer, van PASOEROEAN direct.

Voor nadere informatiën gelieve men zich te vervoegen bij den gezagvoerder in het *Marine Hôtel*, of bij

De Agenten,
(668) FRASER EATON & CO.

NAAR SINGAPORE

Is tegen het midden dezer maand gelegenheid voor passagiers met het Nederl. schip

HOOP VAN CAPELLE,
KAPT. S. R. BOK.

Nadere informatiën te bekonsen bij den gezagvoerder in het *Marine Hotel*, of bij

De Agenten,
(662) Wm. MATHIEU & CO.

PASSAGE NAAR AMSTERDAM.

Met het snelzeilend Nederl. barkschip

VREDE,
Kapt. J. L. TER BRUGGEN.

Deze bodem bijzonder goed ingerigt zal tegen de helft van de maand *October* direkt van hier vertrekken.

Nadere informatien bij den gezagvoerder in het *Marine Hotel*, of bij

De Agenten,
(647) RUYL CRAMER & CO.

BEKENDMAKING.

De Ingenieur der Gouvernements telegrafen in Nederlandsch Indie daartoe bij besluit van Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal dd. 10 April ll. Nº. 5 gemagtigd, brengt bij deze ter algemeene kennis dat de telegraaf-kantoren te BATAVIA en AMBARAWA met den 1 October aanstaande voor de publieke korrespondentie worden opengesteld.

BATAVIA, (645) *De Ingenieur voornoemd*,
den 28 *September* 1857. J. GROLL.

Debiteuren en Crediteuren in den Boedel van wijlen den Chinees GO NGO TIAN worden verzocht betaling of aangifte te doen van het door of aan hen verschuldigde binnen den tijd van 3 maanden gerekend van af heden aan.

SOERABAYA, *Gemagtigden van de Executeuren*,
1 *October* 1857. P. KERVEL & CO.
(659)

VERLOREN

Een zwart **HONDJE**, teef met twee witte voorpooten, gehoor gevende op het roepen van SWART.

Die hetzelve terug brengt bij den eigenaar OEIJ KOENING in de Chineesche kamp, of bij de uitgevers van dit weekblad, kan des verkiezende op eene goede belooning rekenen. (666)

GERAFFINEERDE SUIKER.

In krandjangs van 1/4 picol. Bij
(646) ASSCHENBERGH & CO.

Echte **CAROTTE SNUIF**, merk. ST. OMER.
(958) KARTHAUS & MELCHERS.

WISSELS OP AMSTERDAM.

(518) Bij SCHIMMELPENNINCK & CO.

WISSELS OP NEDERLAND.

(554) Bij RUYL CRAMER & CO.

VERKRIJGBAAR BIJ J. T. WILEMS.

GRISSEESCHE WEG.

WAGEN-ASSEN en WAGEN VEREN, uit de best bekende fabrieken in Europa waarvan voor soliditeit wordt ingestaan.

Hij recommandeert zich voorts aan H. H. fabriekanten voor alle reparatien aan stoomwerktuigen als andersints; tevens belast hij zich met den aanmaak en de reparatie van alle soorten van rijtuigen. (662)

ALLE ZATURDAGEN

BLOED- EN LEVERWORST.

Verkrijgbaar à 25 duiten per stuk à contant, bij
S. MEIJER.
(667) *Krambangan*.

Alle ZONDAGEN en WOENSDAGEN verkrijgbaar bij K. GOEDHARDT op het *Rustenburgerpad*.

KALFS- en SCHAPENVLEESCH. Verzoeke daags te voren de bons in te zenden. (654)

Puike MANILLA SIGAREN, nieuwe aanvoer WITTE SUIKER in blikken en in krandjangs, versch SELTERSWATER ½ kruiken. Bij
(652) KARTHAUS & MELCHERS.

PER SOUBURG ONTVANGEN.

Versch SELTZERWATER op heele en halve kruiken.

VALKENBIER.
(643) **MARTENS & CO.**

GORDIJNGOED, met fraaije groote opgewerkte bloemen, in DIVERSE DESSEINS van 8 stuks ieder dessein, GECOULEURDE en WITTE GORDIJN FRANJES, EMBRASSES en CORDELIÉRES voor gordijnen. Bij
(633) **MARTENS & CO.**

De ondergeteekende maakt bij dezen bekend dat de Apothekers-affaire der erven C. ROSEMEIER, met den 1sten October overgaat op den Heer C. ROSEMEIER, die dezelve voor eigene rekening zal voortzetten, nemende de vrijheid ZEd. voortdurend aan te bevelen.

De Apotheek der erven C. ROSEMEIER alzoo zullende liquideeren, worden debiteuren beleefdelijk verzocht de rekeningen op vertoon te willen voldoen.

De Afgetreden Voogd,
(649) J. A. POTTER.

Naar aanleiding der bovenstaande advertentie, heeft de ondergeteekende de eer, bij dezen mede te deelen, dat hij de Apotheek der Erven C. ROSEMEIER, op heden heeft overgenomen en zich minzaam bij de ingezetenen aanbeveelt.

1 *October* 1857. *De Stads Apotheker*,
(650) C. ROSEMEIER.

Er wordt verzocht geene rekeningen aan anderen te voldoen, dan door mij K. GOEDHARDT ondertekend. (660)

De ondergeteekende heeft de Eer het geachte publiek bekend te maken dat hij heeft geopend een BIERHUIS op *Simpang* en BILLIARD, waar exquise BIEREN en WIJNEN zullen worden verstrekt.

(657) VEERMANS.

Sepoys (1), worden door werving verkregen en behooren tot alle stammen en godsdiensten van Indie. Daar de soldij zeer goed is en na lange en trouwe dienst een geschikt pensioen gegeven wordt, terwijl bovendien de inboorlingen al minder en minder mogelijkheid vinden, om bij de inlandsche vorsten in dienst te treden, hebben de Engelschen de keus onder de krijgslustige manschap des lands. Zoowel voor het grootere vertrouwen als voor het grootere aanzien des legers zoekt men zooveel mogelijk alleen mannen uit de hoogere kasten en standen aan te werven, en in de rijen Sepoys dienen zoowel Brahmanen en lieden uit den krijgsadel als Mohammedanen van goede familie. Maar juist deze aanwerving uit de hooge kasten doet men thans als een verkeerden maatregel voorkomen, daar deze in godsdienstige punten en ten aanzien van hunne behandeling gevoeliger zijn. Hoewel de geregelde inlandsche troepen geheel op Europesche wijze zijn ingerigt en geoefend, vereischt echter hunne behandeling groote voorzigtigheid en naauwkeurige kennis van hunne zeden. Ofschoon de inboorling in het algemeen, zoo als wij boven gezien hebben, buitengewoon gedwee en geduldig is, mag eene kwetsing van hunne godsdienstige gebruiken en vooroordeelen niet plaats vinden, wil men geen oproer of bijzondere wraaknemingen te duchten hebben. Zoo stond het geheele rijk der Engelschen in Indie op het spel, omdat men een, de godsdienstige denkbeelden der Hindoes kwetsende, ofschoon op zich zelf geheel onbeduidend sieraad, aan de hoofdbedekking wilde doorzetten. Ook veroorzaakt het natuurlijk groote bezwaren, dat de Sepoys alle gehuwd zijn en dat een man uit eene hoogere kaste alleen met zijn gelijke spijst of het door een zoodanigen toebereide wil eten.

De sterkte van het Indische leger is niet altijd dezelfde, maar wisselt af in buitengewone omstandigheden. In den regel evenwel is het volgens officiele bescheiden (2), aldus ingerigt:

Het leger van Bengalen bestaat, behalve de 3 bovengemelde regementen voetvolk, uit 10 regementen geregelde ruiterij, 74 reg. geregeld voetvolk en 3 brigaden rijdende en 9 batterijen voetartillerie (van de eerste zijn 9 comp. Europeesch, 4 inlandsch, van de laatste 24 comp. Europ., 18 comp. inlandsch); een ingenieurskorps van 125 officieren en 8 comp. sappeurs. Tot dit leger worden ook nog gerekend 30 reg. ongeregelde ruiterij (de naam *ongeregeld* is niet letterlijk op te vatten, maar beduidt alleen, dat zij de inlandsche kleeding hebben; zelfs wordt de ongeregelde ruiterij voor beter dan de geregelde gehouden), 50 reg. of bat. voetvolk in hulptroepen van allerlei soort, eindelijk nog 5 legioenen en contingenten uit alle drie wapens zamengesteld. Aan het hoofd van het Bengaalsche leger staan 8 generaals, 27 luitenant-generaals, en 28 generaal-majoors, van welke echter slechts 10 werkelijk in Indie in dienst, de overige met verlof in Europa zijn.

Het leger van Madras bestaat, insgelijks behalve uit 3 Europesche regementen voetvolk, uit 8 regementen geregelde ruiterij, 52 regementen geregeld voetvolk, 1 brigade rijdende artillerie (4 Europesche en 2 inlandsche compagnien) en 5 bataljons voet-artillerie (16 comp. Europeanen, 6 compagnien inboorlingen), eindelijk een ingenieurskorps van 75 officieren en 12 compagnien sappeurs. Het geheele leger heeft 12 generaals, 17 luit.-generaals, 14 generaal-majoors, van welke slechs 4 in militaire en 4 in civiele dienst in Indie zijn. Aan dit leger zijn geen ongeregelde troepen toegevoegd.

Het leger van Bombay bestaat, behalve uit 3 regementen Europeesch voetvolk, uit 3 regementen geregelde

(1) *Sepoy (of Seapoy) is de Engelsche verbastering van het Perzische woord Sipâhi, hetwelk in den oorspronkelijken vorm Itzfeh ruiter beteekende (even als nog het Turksche woord Spahi), maar thans in het algemeen soldaat beteekent. Het woord is waarschijnlijk door de Perzische veroveringstogten in de Indische landtaal overgegaan. Het Sanskritwoord van de krijgskaste was, zoo als men weet, Kschatrjâs, welke kaste echter thans slechts weinige soldaten levert; daarentegen, zonderling genoeg, de Brahmanenkaste des te meer.*

(2) *Zie het belangrijke werk:* The East India Register and Army List for 1855, compiled from the official returns by F. Clark, London 1855.

PAS UITGEPAKT
BIJ
DE STURLER & FAGNOTTI.
Een **DÉLICIEUSE FACTUUR** van versch,
THEE BANKET,
BITTERKOEKJES,
ANIJS BESCHUITJES,
WEESPER MOPPEN,
ROODE LETTERS,
BERLIJNSCH BROOD,
St. NICOLAAS GOED,
SECRETARIS-, SUCCADE-, SNIPPER- en DEVENTER-, } KOEK.
(651)

GORT
à ƒ 1.— de vijf pond. Bij
(656) **HAMMELBURG.**

SOERABAIJA, den 8sten October 1857

Batavia. — Door eene welwillende hand werden wij in staat gesteld het volgend berigt, gedagteekend Shanghae, 2 Sept. van den gezagvoerder van het Nederlandsch koopvaardijschip *de Dorethea*, A. van den Kolk, omtrent het vergaan van dien bodem en de lotgevallen der bemanning mede te deelen.

Den 14 Julij, schrijft die kapitein, vertrok ik met *de Dorethea* van Macao, met lading voor Samarang en Batavia. Den 16 des avonds, mij volgens vrij naauwkeurige waarnemingen op 21° 5' N. B. en 116° 40' L. van Gr. bevindende, met goed weer, geene inkleuring in het water, noch branding bespeurende, kreeg het schip onverwachts een hevigen schok; niemand wist wat er gaande was. Het schoot, daar er eene stevige koelte woei, een weinig vooruit, maar bleef al spoedig onbeweegbaar vastzitten. Het voorschip zwaaide gedurig heen en weder, liggende het eene oogenblik west aan en het andere N. O. en zoo weder terug. Daardoor ontwarende dat alleen het achterschip vastzat, werd er eenparig besloten hetzelve te ligten, waarop vooreerst alle watervaten van het achterdek ledig gestort, de lading uit het achterruim en de ballast onder dezelve over boord geworpen werden, waarmede den ganschen nacht, onder aanhoudend stooten van het schip, werd doorgebragt. Het schip bleef digt, wordende er, niettegenstaande het aanhoudend op dezelfde plek stootte en slechts weinig of niets vooruit schoot, niet meer dan 4 duimen water gepeild. Des nachts ten 3 ure nam het water een weinig toe, namelijk van 4 tot 6 duimen en werden de pompen uitgezet. Den 17 Julij des morgens ten 5 ure kreeg het schip een allergeweldigsten schok en bevonden we al zeer spoedig 1½ voet water in hetzelve; in weerwil van aanhoudend pompen, wies het al meer en meer, het roer was gebroken en, op een klein gedeelte na, geheel weg van het schip, dat nu zwaarder begon te werken. De masten schudden en kraakten, en ten 6 ure kregen wij op nieuw een zwaren schok, waardoor het water in het ruim nog meer toenam, stijgende tot 3 voeten, ofschoon de pompen niet stil stonden, waarop besloten werd de booten in gereedheid te brengen en over boord te zetten.

Omstreeks ten 8 ure, ontving het schip weder een buitengewoon hevigen schok en hoorden we van het dek het water met schrikkelijk geweld het ruim binnen stroomen; ook liep in één oogenblik het achterruim bijna vol. De steeds schuddende en krakende masten dreigden nu op ons te zullen storten, terwijl het geheele dek zich gelijk eene golvende zee bewoog, zoodat we tuschen beide naauwelijks op de beenen konden staan. Aan redding op behoud van het schip viel niet meer te denken en de gansche bemanning wendde zich tot mij om hetzelve verlaten en, mogt het zijn, eene veilige haven te zoeken.

In alle haast werden er nu van ieder eenige kleedingstukken, benevens wat brood en drinkwater in de booten geworpen. Ik nam het dekkompas, het Azimuth kompas, scheepskijker, chronometer en verdere instrumenten, het kajuitszilver, het scheepsjournaal, eenige kaarten, al de scheeps- en mijne eigene papieren mede. Onder dit alles deed het schip niet dan stooten en kraken en dreigde ieder oogenblik op zijde te zullen vallen. Na van al het bovenstaande behoorlijke verklaring opgemaakt en die door de meesten te hebben laten onderteekenen, was ieder slechts op redding van zijn leven bedacht; allen sprongen in de boot en riepen mij toe spoedig neder te komen, daar die ligte vaartuigen het, door het schrikkelijk stooten (hetgeen trouwens ook waar was) niet lang op zijde van het wrak zouden uithouden.

Aan dat roepen gehoor gevende, k'om ook ik af en nu werden de slepers afgesneden, de bootszeilen bijgezet en stevenden we, daar de wind vrij zuidelijk was, westwaarts op, hopende Macao of Honkong weder te bereiken.

Na vier dagen, met afwisselend goed en slecht weder, in de booten gedobberd te hebben, kregen we land te zien. Het werd stil en we roeiden westelijk op, vertrouwende in de nabijheid van Hongkong te zullen komen. Dienzelfden dag (21 Julij) klaarde het weder zoo veel op, dat we zoo ten naaste bij eene breedte kregen, waaraan wij bespeurden veel oostelijker te moeten staan, dan wij gegist hadden. Wij zagen land van het N. W. tot N. O. en verder niets dan eenige Chinesche visschers. Den volgenden morgen was het zeer mooi weder, doch stil. Ten 8 ure des ochtends ontwaarde ik door twee verschillende observatiën, aan de chronometer en de gegiste breedte, dat we hoe langer zoo verder oostelijk afdreven, hebbende toen reeds nagenoeg 117° L. Thans kwam ik met mijn stuurman overeen, niet langer westelijk op te werken, maar daar we water en brood genoeg in de booten hadden, voor de wind naar Amoij af te houden, hopende die plaats spoedig te zullen bereiken. Het bleef echter dood stil en daarom besloten we tot op den middag te wachten en eerst naauwkeurig te zien, wat breedte wij hadden.

Reeds sedert den vroegen morgen, hadden we vele visschersvaartuigen gezien, eenigen zelfs zeer digt in onze nabijheid, doch geen derzelven scheen acht op ons te slaan. Juist op den middag (22 Julij) ligtten echter verscheidenen, na elkander in eene, voor ons onverstaanbare taal te hebben toegeroepen, te gelijktijdig hunne ankers en kwamen, roeijende en zeilende, op ons aan. Wij deden, dit ziende, ons best, om hen met roeijen en tevens zeilende te ontloopen, doch dit mogt ons niet gelukken, en maar al te spoedig ondervonden we, wat zij in hun schild voerden. Meer dan vijftig groote visschersvaartuigen, ieder met tien à twaalf koppen bemand, waren in een oogenblik rond onze booten. Een derzelven, liep de groote boot regt van achteren in, onmiddelijk sprongen 8 à 10 met groote messen gewapenden in dezelve en sloegen, regts en links, hoewel met het platte, tusschen ons in. Inmiddels liepen eenige anderen langs de beide zijden der boot, zoodat ze met roovers als overdekt was. Toen ging het aan een plunderen; al onze goederen, instrumenten, provisiën, water, enz. waren in een oogenblik overmand, de buikdelling der boot opengehakt, alle hoeken en gaten onderzocht en ons werd niets overgelaten, zelfs geen dronk water, hoewel we allen op de knieën hierom smeekten. De tremmel met alle scheepspapieren, (waarin mede de geteekende verklaring van het verongelukken van het schip) lang door mij met de regterhand vastgehouden, smeekende dien te mogen behouden, was ik echter genoodzaakt over te geven, daar mij het scherpe van een mes op den pols gezet en gedreigd werd de hand te zullen afkappen, indien ik niet onmiddelijk losliet. Alles uit de boot zijnde, klom een dier onmenschen naar boven, sneed de zeilen van den mast en nam vervolgens ook al het touwwerk mede, latende letterlijk niets in de boot dan twee riemen en een handspaak. Ook onze sloep, waarin 8 man met den opperstuurman, onderging hetzelfde lot; niets, ook zelf geen dronk water, mogten zij, in weerwil van al hun smeeken, behouden. In de groote boot was ik met 18 personen, waaronder mijne vrouw en kind, benevens twee passagiers. Daarop hielden de roovers van ons af en we dankten God dat we ten minste ons leven tot hiertoe hadden mogten behouden.

Dan onze betrekkelijke vreugde was van korten duur. Spoedig kwamen eenige dier roovers terug en dwongen ons, met het mes op de keel, onze kleederen uit te trekken en af te geven. Moedernaakt werden wij uitgeschud en die kleederen medegenomen, latende dezen een oude broek, dien een oud hemd enz. Ook mijne vrouw en kind hadden zeer veel van die onverlaten te lijden; alle kleedingstukken, die hun aanstonden, werden haar van het ligchaam getrokken of gesneden. Daarop verlieten de roovers ons, doch het gezigt in de beide uitgeplunderde booten was allerakeligst, zittende de meesten onzer in hun bloote lijf, blootshoofds in de gloeijende zon, en geen drop water tot lafenis. Buitendien hadden we het verlies te betreuren van een onzer lotgenooten, namelijk den matroos F. Sacklee, die waarschijnlijk door schrik bevangen, bij de eerste aanklamping der boot over boord sprong en ongetwijfeld in de golven zijn dood vond. Een ander matroos: Poetsma, die even zoo handelde, werd echter weder binnenboord getrokken en was zoodanig door schrik bevangen, dat hij ijlende onder in de boot lag en zich thans nog hier in het hospitaal bevindt, hoewel merkelijk in beterschap toenemende.

Uit allen was nu voor een oogenblik de moed geweken en hopeloos zaten we bij elkander, op Gods genade ronddrijvende. Spoedig echter ontwaakten wij uit dien moedeloozen toestand en besloten, daar het land in 't gezigt was, regt op hetzelve aan te roeijen en de booten op strand te zetten, dewijl we noch eten noch drinken hadden. Dit mogt ons echter niet gelukken, alzoo het te vroeg donker werd en we dus geene geschikte plaats tot landing konden vinden. We hielden derhalve dien nacht langs den wal. Ter middernacht herleefde aller hoop, daar we voor ons uit eene stoomboot in 't gezigt kregen, kunnende duidelijk derzelver gekleurde lichten onderscheiden; alle krachten werden ingespannen om ze te bereiken, doch vruchteloos, aangezien plotseling alle lichten verdwenen en we in den donker niets meer konden onderkennen. Met het aanbreken van den dag (23 Julij) hielden we weder regt naar den wal toe; op den middag naderden we eene ten anker liggende visscherspraauw, waaraan wij door teekenen te verstaan gaven, dat we honger en dorst hadden. Waarschijnlijk met ons lot begaan, liet men ons op zijde van dat vaartuig komen en kregen wij allen, 25 personen sterk, vol op rijst en water. Ik kon echter uit de opvarenden dier praauw volstrekt niet te weten komen, op welk gedeelte der kust van China we ons bevonden. Met de hand wezen zij mij evenwel eene plaats aan den wal aan, waar ik moest landen, zullende als dan volgens hunne verzekering in goede handen vallen en waarschijnlijk verder geholpen worden.

Na eenigen tijd op zijde van die praauw uitgerust te hebben, aanvaarden we, naar omstandigheden welgemoed, den togt naar de ons aangewezene plaats. Digt onder den wal komende, werden we aangeklampt door twee Chinesche vaartuigen en van ons begrepen hebbende, dat we eene veilige haven zochten, bood de schipper van een derzelve, aan, ons aldaar te brengen, mits ik vooraf eene schuldbekentenis van 200 spaansche matten teekende, waaraan door mij, niet anders kunnende handelen, voldaan werd. Toen namen ze ons op sleeptouw en bragten ons tegen den avond in eene kleine baai of inham, om aldaar tot den volgenden morgen te wachten, aangezien de stroom tegen was. Ook van hem kregen wij rijst en water, waarop wij ons onder in de booten ter ruste legden. Ten 2 ure des nachts werden we gewekt, op nieuw op sleeptouw genomen en westelijk opgeroeid naar de haven van Shantou (Swatow), alwaar we tegen den middag aankwamen. Daar vonden wij, behalve eenige Engelsche, ook twee Nederlandsche schepen, namelijk het barkschip *Formosa*, kapt. Krull en de brik *Anna*, kapt. Harmsz, bij welken laatste wij op zijde schoten. Met de meeste hartelijkheid werden wij door genoemde kapiteins en hunne bemanningen ontvangen en zij besloten dadelijk ons te verdeelen en ieder op zijn schip de helft onzer te bergen en voedsel te verleenen.

Later bood kapitein Harmsz mij met vrouw en kind en geheele ekwipage vrijen overtogt naar de plaats zijner bestemming, Shanghae, aan, hetwelk ik gretig aannam, dewijl ik voorzag, dat mijne matrozen daar spoedig geplaatst konden worden. Den 29 Julij vertrokken wij met de brik *Anna* van Swatow en bereikten, na eene door stilte zeer lange reis Shanghae op den 16 Augustus. Zoo spoedig mogelijk begaf ik wij met de bemanning naar den consul, die haar een plaats aanwees in het Sailors-home en mij met mijn huisgezin in het soogenoemde Commercie hotel.

Van het vergaan van de *Dorethea* en onze lotgevallen is procesverbaal opgemaakt en na gedane voorlezing door de geheele aanwezig zijnde ekwipage onderteekend. Thans zijn de meesten van mijn volk reeds op verschillende En-

---

ruiterij, 29 regementen dito voetvolk, 1 brigade rijdende artillerie van 4 Europesche compagnien en 4 bataillons voet-artillerie, te zamen met 8 compagnien Europeanen en 12 compagnien inboorlingen; 2 compagnien sappeurs en 75 ingenieurs-officieren. Buitendien zijn aan dit leger toegevoegd 5 verschillende ongeregelde ruiterkorpsen, 1 marine-bataljon en 4 ongeregelde bataljons. Het leger heeft 5 generaals, 13 luit.-generaals en 8 generaal-majoors, welke alle met verlof zijn.

Bij de troepen der Compagnie is het koopen van officiersplaatsen niet gebruikelijk; de promotien geschieden er volgens diensttijd en verdiensten. Bij al de drie boven opgenoemde legers is het getal officieren, die werkelijk bij de troepen aanwezig zijn, in het algemeen veel geringer dan het volgens de staten moest zijn en bedraagt gemiddeld slechts één derde gedeelte daarvan. Niet alleen zijn de opperbevelhebbers naauwelijks ooit bij het regement, daar zij, volgens Engelsch gebruik, gewoonlijk generaals zijn en als zoodanig dienen of met verlof zijn, maar ook van de overige staf- en lagere officieren zijn steeds ettelijke afwezig. Deels zijn zij met verlof in Europa of op gezondheids-stations, deels worden zij op velerlei wijze in dienst gesteld.

Het talrijke personeel der drie hoofdadministratien, der adjudanten, veelvuldige diplomatische of andere staatkundige beambten bij de inlandsche of andere Aziatische hoven, eindelijk nog vele geheel burgerlijke staatsdienaars, zijn officieren van de linie, welke slechts in hunne regementen blijven, om promotie te maken en des noods daarheen terugkeeren. Juist uit deze officieren spruit een groot deel der voortreffelijke staatsmannen en geleerden onder de Engelschen in het Oosten voort. Wegens verscheidene omstandigheden moet de Compagnie aanmerkelijke voordeelen aanbieden, om een officiers-korps van ten minste 4000 hoofden te hebben en voltallig te houden, en tegenwoordig bestaan de lokspijzen tot dit einde slechts in eene goede betaling gedurende de dienst, in het verleenen van lange verloven en een voldoend pensioen na een niet al te langen diensttijd De tractementen van de officieren bij het Indische leger zijn dan ook, vergeleken met den Europeschen maatstaf, zeer groot, ofschoon niet overmatig, wanneer men de behoeften van een Europeaan in Indie en zijn maatschappelijken stand in aanmerking neemt. Het stelsel van verlof geven is zeer ingewikkeld; om niet te uitvoerig te zijn, kunnen wij alleen het volgende aanmerken: Elk officier heeft regt op een verlof naar Europa, zelfs zonder dat de staat zijner gezondheid dit vereischt en zoader dat zijne afwezigheid hem bijv. in de promotie of in het berekenen van dienstjaren schaadt, natuurlijk onder zekere voorwaarden en beperkingen. Zoo heeft bijv. een officier na 10 jaren dienst regt op verlof en wel voor 3 jaren; na 20 jaren diensttijd nog op 2 jaren verlof. Gedurende het verlof heeft hij een tractement veel lager dan in Indie, maar toch nog vrij aanzienlijk. Wat het pensioen betreft, werden niet alleen zij, die hunne gezondheid in Indie verloren hebben, naar diensttijd en rang, daarmede bedacht, maar in het algemeen heeft elk het uitzigt, na 22 dienstjaren in Indie, onder welke 3 verlofjaren mogen zijn, met het levenslange tractement van zijne betrekking af te treden, natuurlijk zonder de verschillende daaraan verbonden toelagen. Ten slotte merken wij nog aan, dat het in dienst treden thans niet meer eene bloote zaak van gunst is, maar bewijs van geschiktheid daarbij vereischt wordt.

gelsche en Amerikaansche schepen geplaatst en zal ik, volgens mededeeling van den consul, naar Hongkong overgezonden worden, om van daar over Java naar Nederland te vertrekken.

— In den nacht van Dingsdag op Woensdag is een der bijgebouwen, behoorende tot de pastorij te Depok, ingestort. Opmerkelijk is het dat bij dit ongeluk, waarbij p. m. 5000 dakpannen verbrijzeld werden, een zestal paarden, die zich daaronder bevonden, geheel ongedeerd bleef. *(Java-Bode.)*

GEBOORTEN EN STERFGEVALLEN.

Bevallen:

L. A. Bleckmann, geb. van der Tuuk, D. Samarang, 18 Sept. — W. J. Mac Gillavrij, geb. de Chauvigny de Blot, Z. Samarang 21 Sept. — C. C. Scherius, geb. Nagel, Z. Probolingo 21 Sept. — De echtgenoote van W. Strauss, geb. Humbert, D. Frankfort a M. 8 Julij. — de echtgenoote van H. Fitz Verploegh, D. Soerabaya 15 Sept. — J. C. Herderschee, geb. Langenberg Kool, Z. Pekalongan 20 Sept. — M. W. V. van Zon, geb. Bond, Z. Batavia 28 Sept. — G. P. de Vogel, Gijsbers, D. Batavia 30 Sept. — H. A. W. C. Goetzee, geb. de Booy, Z. Samarang 26 Sept.

Overleden:

G. A. J. D. van Hoeij Schilthouwer, 34 j. 's Hage 16 Junij. — Jonkh. J. G. Q. S. von Schmidt auf Altenstadt, 50 j. 's Hage 8 Aug. — J, van Es, 27 j. Batavia 18 Sept. — C. G. A. Schusler, Samarang 19 Sept. — Het jongste kind van J. E. Herderschee, Pekalongan 24 Sept.

AANGEKOMEN PERSONEN.

5 Oct. J. W. van Loo, van Kedirie; J. B. Olijve Lobriat, van Batavia; W. K. P. F. Steup, van Pasoeroean. — 6 Oct. P. P. A. Tissot, J. Dummler en J. A. Johan, allen van Batavia; Z. P. Bech, van Samarang; A. H. Nicolaest, van Probolingo; P. ter Hoeven, van Batavia. — 7 Oct. C. V. Cato, van Kedirie.

VERTREKKENDE PERSONEN.

A. H. W. de Kock. — P. Broekman Lz. — Jonkheer H. J. L. Leijssius.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerders.*	*Van*
Octob.	3	Zweedsche	Kare.	P. Petterson.	Sidney.
„	—	Nederl. Ind.	Sarie Tengaroong.	Intji Sanodin.	Grissee.
„	—	„ „	Soedul Barie.	Said Salim b. S. Aboebakar.	Banjermassing.
„	4	„ „	Antoinette.	The Tjingpit.	Batavia.
„	—	Engelsche	Henry Winch.	F. R. Cottam.	Lombok.
„	5	Nederl. Ind.	Stoomschip Ambon.	F. A. B. Hugenholtz.	Batavia.
„	—	„ „	Klara.	Landroes.	Banjermassing.
„	—	„ „	Bella.	Ngaidin.	Pasoeroean.
„	6	Engelsche	Sophia Fraser.	G. Brown.	Hongkong.
„	—	Nederlandsche	Walcheren.	K. Hoek.	„
„	—	Nederl. Ind.	Krabbe.	Mardam.	Pasoeroean.
„	—	„ „	Little Tot.	Katjoong.	„

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerders.*	*Naar.*
Octob.	3	Engelsche	Amelia Briellat.	J. Morris.	Sidney via Sam. en Batavia.
„	4	Nederl. Ind.	Fathool Hair.	Said A. b. M. Molahaila.	Riouw.
„	—	Nederlandsche	Carolina Sophia.	C. N. van der Beek.	„
„	—	Nederl. Ind.	Krabbe.	Mardam.	Pasoeroean.
„	—	„ „	Little Tot.	Katjoong.	„
„	5	Nederlandsche	Doelwijk.	K. J. Swart.	Nederl. via Pan. en Batavia.
„	6	„	Vooruit.	W. C. Kool.	„ „ Bez. „ Batavia.
„	—	Nederl. Ind.	Masshoor.	Said S. b. S. Bakasim.	Cheribon via Gris. en Sumanap.
„	7	„ „	Salma.	Said Alie b. Alhabassij.	Singk. via Sum. en Pontianak.
„	—	„ „	Bella.	Ngaidin.	Pekalongan.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Bestemming*	*Agenten*
Nederlandsche	Koning Willem II.	J. van Eyk Menkman.	Sydney.	Fraser Eaton & Co.
Nederlandsche	Odilia Margrietha.	Hazelhoff.	Nederland.	„ „ „ „
Amerikaansche	Oriental.	Crocker Hye.	Boston.	„ „ „ „
„	Redgauntlet.	Andrews.	Cowes.	„ „ „ „
Nederlandsche	Eersteling.	C. Koens.	Nederland.	„ „ „ „
Fransche	Jessore.	Gachet.	Frankrijk.	„ „ „ „
Engelsche	Emma.	Felz.	Onbepaald.	Adam & Co.
Nederlandsche	Eersteling.	Armstrong.	Nederland.	Schimmelpenninck & Co.
„	Anthoinette.	De Winter.		Van Eck & Co.
Hamburg.	Christian.	Binder.	Manilla.	„ „ „ „
Nederlandsche	Walcheren.	K. Hoek.	In reparatie.	„ „ „ „
Bremer.	Orestes.	Guntter.		„ „ „ „
Nederlandsche	Vrede.	J. L. ter Bruggen.	Nederland.	Ruyl Cramer & Co.
„	Hoop van Capelle.	Bok.	Singapore.	Mathieu & Co.
„	Souburg.	Evers.	Rotterdams.	Van Leeuwen & Co.

Aangekomen Passagiers.

Met de Ned. Ind. bark *Antoinette*, de heeren J. B. Olijve Loubriat en P. ter Hoeven. — Met het stoomschip *Ambon*, de heeren J. Wartel, Dumler, Tissot, Johan en echtgenoot, Humme en echtgenoot, Broks, Kohler, 3 officieren, Z. M. troepen en bannelingen. — Met de Ned. Ind. kotter *Klara*, mejufv. J. C. Wadhas. — Met de Ned. Ind. schoener *Bella*, de heer J. S. L. Hurrelbrinck en fam.

Vertrokken Passagiers.

Met het Nederl. schip *Doelwijk*, vier gepasp. militairen. — Met de Ned. Ind. schoener *Bella*, de heer J. S. L. Hurrelbrinck.

Schepen liggende ter reede.

Z. M. wachtschip Batavia; het stoomschip Suriname; de schoenerbrik Saparoea; de stoomschepen Samarang en Admiraal van Kinsbergen; Gouv. stoom-advies-vaartuig Tjipannas; Gouv. stoom-sleper Kapitein van Os; de schepen Jessore en Redgauntlet; de stoomschepen Soerabaya en Ambon; de barken Fatal Maän, Saijan Maskoor, Charlotta, Koning Willem II, Hoksing, Anna Serie, Jonge Jan, Oriental, Eersteling, Eersteling, Verden, Antoinette, Souburg, Odilia Margarieta, Orestes, Goansien, Hoop van Kapelle, Vrede, Molkoel Bahar, Otto, Allegonda Jacoba, Zein, Antoinette, Henry Winch en Walcheren; de brikken Christian, Soedul Barie en Sophia Fraser; de schoeners Virgo, Egmond, Kiem Ingsoen, Ardjoeno, Nora Cerina, Hoseeng, Kare, Sarie Tengaroong; de kotters Klara, Krabbe en Little Tot.

PASOEROEAN.

AANGEKOMEN.

27 Sept. De Ned. Ind. kotter *Krabbe*, gezagv. Mardam, van Soerabaya; de Ned. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong, van Soerabaya; de Ned. Ind. schoener *Katjong*, gezagv. Pa Ardie, van Soerabaya; de Nederl. bark *Sirius*, gezagv. H. Mulder, van Batavia.

30 Sept. De Ned. bark *Waterloo*, gezagv. D. Duinker, van Soerabaya.

1 October. Het Nederl. schip *Philips van Marnix*, gezagv. E. van Duyn, van Soerabaya; de Ned. Ind. schoener *Bella*, gezagv. Ngaydin, van Soerabaya.

VERTROKKEN.

28 Sept. De Ned. Ind. schoener *Katjong*, gezagv. Pa Ardie, naar Soerabaya; de Ned. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong, naar Soerabaya.

30 Sept. De Ned. Ind. kotter *Krabbe*, gezagv. Mardam, naar Soerabaya.

2 October. Het Nederl. schip *Jacoba Helena*, gezagv. L. J. Wilhelmie, naar Batavia, passagiers den heer A. C. Bensen officier van gezondheid der 1e klasse en jonge heer H. J. N. van Lawick van Pabst.

3 October. De Ned. Ind. schoener *Bella*, gez. Ngaidin, naar Soerabaya, passagier den heer J. S. L. Hurrelbrinck, echtgenoot en een kind.

Uitvoer te Pasoeroean van den 27sten Sept. tot en met den 3den October 1857.

Naar Batavia met het Nederl. schip *Jacoba Helena*, gezagv. L. J. Wilhelmie.

$8093^{47}/_{100}$ picols suiker, vrije beschikking.

SUMANAP.

AANGEKOMEN.

28 Sept. De Nederl. Ind. schoener *Anis*, gezagv. Sech Aboebakar Basahe, van Samarang, 8 September; de Ned. Ind. brik *Risgil Gaer*, gezagv. Sech Hasan bin Osman, van Soerabaya, 25 September.

29 Sept. De Nederl. Ind. bark *Fathool Joesoor*, gezagv. Sech Achmat bin Mohamat Baizeer, van Soerabaya, 24 September; de Ned. Ind. brik *Rachmanie*, gezagv. Sech Oemar Bawasier, van Batavia, 12 September.

8 Octob. De Ned. Ind. schoener *Sie Damar*, Pa Dorasa; de Ned. Ind. schoener *Sumanap*, van Balie, 30 September.

VERTROKKEN.

28 Sept. De Ned. Ind. bark *Bacht Mastora*, gezagv. Said Machmoot bin Aloei Alhabassij, naar Pontianak.

30 Sept. De Ned. Ind. bark *Aboel Haer*, gezagv. Sech Abdulla bin Salim Biljoen, naar Bandjarmassing.

2 Octob. De Ned. Ind. schoener *Anis*, gezagv. Sech Aboebakar Basahe, naar Sambas.

8 Octob. De Ned. Ind. bark *Fathool Joesoor*, gezagv. Sech Achmat bin Mohamat Bauzeer; de Ned. Ind. bark *Machmodie*, gezagv. Sech Mohamat bin Salim Bahdaar, naar Batavia; de Ned. Ind. brik *Risgil Gaer*, Sech Hasan bin Osman, naar Bandjarmassing.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

De schoeners Mifrejool Moelook, Mansoer, Sophia, de brik Rachmanie, de schoener Sie Damar, en Sumanap.

Aan- en Uitvoer te Soerabaya van den 5den tot en met den 7den October 1857.

AANVOER.

Van Banjermassing per de Ned. Ind. bark *Joodool Baris*, gezagv. Said Abdulla, agent Gezagvoerder.

55,800 picols kadjang matten, Sech Makaroon.

Van Batavia per de Nederl. Ind. stoomschip *Ambon*, gezagv. Hugenholtz, agent W. Cores de Vries.

5 kisten ruwe zijde, 150 vaatjes boter, 7 collies koopmanschappen, Bahamiet; 2 kisten geslagt, 4 kisten provisien, 50 kistjes kaas, Karthaus & Co; 2 kisten franjes, 1 monster pakje, 10 kisten lijnwaden, Mathieu & Co; 13 paks. regaal, 5 kisten koopmanschappen, Order; 1 pakje regaal, Neijs; 1 kist modewaren, 50 staven rond-ijzer, W. Cores de Vries; 1 kist manufacturen, 1 kist hoeden en petten, 1 pak monster ijzerwerk, Thomas; een rijtuig, Dumoulin; 2 paks. stof-goud, 15 kisten lijnwaden koopmanschappen en kleinigheden, diverse arabieren en Chinezen; en eenige goederen bestemd, voor de Moluccos.

Van Batavia per de Nederl. Ind. bark *Antoinette*, gezagv. Thetjempit, agent Gezagvoerder.

3 kisten manufacturen, Fraser Eaton & Co; 59 trossen man. touwen, 1 mand lijnwaden, Gebr. Kocken; 37 kisten kramerijen en koopmanschappen, McMillan Marten & Co; 6 manden aardewerk, 1 kist manilla sigaren, P. L. Onnen; 300 kistjes cognac, Martherus; 8 kisten en balen manufacturen, Adam & Co; 2 kisten lijnwaden, 7 collies koopmanschappen, Thomas; 1 kist jaconets, Van Leeuwen & Co; 10 vaatjes boter, 10 picols aanbeelden, 10 collies koopmanschappen, P. Ter Hoeder; 167 kistjes cognac, 366 kisten en balen manufacturen, 218 picols spiauter, 50 picols dammar, 14 kisten koopmanschappen en kleinigheden, Order; en eenige goederen bestemd, voor Makassar.

Van Ampenan per het Engelsche schip *Henrijwirck*, gezagv. Cottam, agenten Adam & Co.

f 1000 sp. matten, Fraser Eaton & Co; 3500 picols rijst, 7 kisten opuim, 200 zakken zand, Adam & Co.

Van Hongkong per het Nederl. schip *Walcheren*, gezagv. K. Koek, agenten Van Eck & Co.

775 stuks blad-koper, 310 N. 6 koper spijkers, Order.

UITVOER.

Naar Riouw per de Ned. Ind. schoener *Fathool Hair*, gezagv. Said Alie Mohalahayla.

300 picols olie-koeken, 75 picols tamarinde, 15 picols aarde katjang, 30 picols roode uijen, 18 picols katjang-olie, 60 picols rijst, Gezagvoerder.

Naar Nederland per het Ned. schip *Doelwijk*, gezagv. K. J. Swart.

1079 schuitjes tin wd. 550 picols, $5001^{88}/_{100}$ picols suiker, $302^{640}/_{1000}$ picols noten, 150 picols rotting, N. H. M.

Naar Nederland via Bezoekie en Batavia per het Ned. schip *Vooruit*, gezagv. W. C. Kool.

$1501^{04}/_{100}$ picols suiker, 2000 picols koffij, 778 schuitjes tin wd. 400 picols, 25 picols sapanhaut, 100 picols rotting, N. H. M.; 1 kistje regaal, W. Cores de Vries; 10,000 stuks koffij-zakken, N. H. M.

Naar Singkawang via Sumanap per de Nederl. Ind. bark *Salma*, gezagv. Said Alie Habassij.

26 kisten inhd. dranken, provisien, glaswerk, en verdere koopmanschappen, Pareira & Co; 15 picols aardappelen, 3 picols tabak, diverse Arabieren.

Naar Balie per de Nederl. Ind schoeners *Pinang*, gezagv. Ong Kaij.

$30^{30}/_{100}$ picols zwd. lood, 10,000 stuks dakpannen Tan Bindjang.

Naar Cheribon via Grissee en Sumanap per de Nederl. schoener *Maskoor*, gezagv. Said Sech bin Saleh Bahasim.

$1^{1}/_{2}$ picols jav. koperwerk, Said Abdul Kader bin Achmat Segaf.

Marktprijzen.

Suiker No. 16 per picol *f* 21.—
Koffij per picol Nominaal.
Rijst (carga) per koijang *f* 135 à *f* 145.—
Id. (witte) „ „ *f* 165 à *f* 180.—
Koehuiden per 100 st. *f* 400 à *f* 600.—
Arak per legger *f* 110 à *f* 115.—
Olie (Klapper) per picol *f* 32.—
Olie (Katjang)
Kadjang Matten
Rotting *f* 9.—
Wisselkoers 106 à 107.

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Zondag den 11den October, des morgens ten half 9 ure.
Ds. SCHIFF.

ROOMSCH-KATHOLIEKE EEREDIENST.

Zondag den 11den October, des morgens ten half 9 ure.